

VÝBOR PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY A ETNICKÉ SKUPINY

Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Materiál na 53. zasadnutie výboru
Bod č. 3

Správa o činnosti Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

Podnet:

Plán činnosti VNMES na rok 2024

Obsah materiálu:

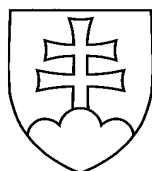
1. Návrh uznesenia
2. Predkladacia správa
3. Vlastný materiál

Predkladá:

Alena Kotvanová

riaditeľka Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

Bratislava júl 2024

**NÁVRH UZNESENIA VÝBORU
PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY
A ETNICKÉ SKUPINY**

č.
z 2. júla 2024

TÝKAJÚCE SA CELÉHO VÝBORU

k Správe o činnosti Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny

A. berie na vedomie

A.1 Správu o činnosti Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

Bratislava júl 2024

Predkladacia správa

Materiál *„Správa o činnosti Fondu na podporu kultúry národnostných menšín“* predkladá riaditeľka Fondu na podporu kultúry národnostných menšín v zmysle Plánu činnosti Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny („výbor“) na rok 2024. Cieľom materiálu je poskytnúť členkám a členom výboru priebežnú informáciu o činnosti Fondu na podporu kultúry národnostných menšín od ostatného zasadnutia výboru.

Informácia**o činnosti Fondu na podporu kultúry národnostných menšín
na 53. zasadnutí Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny
2. júla 2024**

Fond na podporu kultúry národnostných menšín (ďalej aj ako „Fond“) sa sústredil od posledného zasadnutia Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny na viacero činností spätých so základnými úlohami Fondu.

**Príprava Výročnej správy a účtovnej závierky Fondu na podporu kultúry
národnostných menšín za rok 2023**

Fond pripravil predmetné materiály, ktoré následne predložil Dozornej rade Fondu na podporu kultúry národnostných menšín. Dozorná komisia Fondu prerokovala Výročnú správu Fondu na podporu kultúry národnostných menšín za rok 2023 a účtovnú závierku Fondu na podporu kultúry národnostných menšín za rok 2023 a v súlade s § 9 ods. 1 písm. c) zákona č. 138/2017 Z. z. o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín a o zmene a doplnení niektorých zákonov na svojom zasadnutí 28. 3. 2024. Dozorná komisia Fondu uznesením č. 3 z 28. 3. 2024 k bodu 3 uložila Fondu zabezpečiť úpravu výročnej správy Fondu za rok 2023 podľa pripomienok členov Dozornej komisie a upravenú výročnú správu vrátane účtovnej závierky predložiť opätovne predsedovi Dozornej komisie. Následne Dozorná komisia Fondu rozhodla mimo zasadnutia prostredníctvom procedúry per rollam prijatím uznesenia v znení: „Dozorná komisia Fondu na podporu kultúry národnostných menšín odporúča Správnej rade Fondu na podporu kultúry národnostných menšín schváliť predloženú Výročnú správu Fondu na podporu kultúry národnostných menšín za rok 2023 a účtovnú závierku Fondu na podporu kultúry národnostných menšín za rok 2023.“

Výročná správa a účtovná závierka bola overená nezávislým audítorm Ing. Martinom Johanesom, licencia UDVA č. 1128 prostredníctvom Správy nezávislého audítora k účtovnej závierke Fondu na podporu kultúry národnostných menšín za rok 2023 z 26. januára 2024 a Dodatku správy nezávislého audítora k Výročnej správe Fondu na podporu kultúry národnostných menšín za rok 2023 z 9. apríla 2024.

Správna rada Fondu uznesením č. 5/2024 z 24. 4. 2024 k bodu 4 schválila Výročnú správu a účtovnú závierku FPKNM na podporu kultúry národnostných menšín za rok 2023 overenú audítorm v súlade s ust. § 13 ods. (1) písm. e) zákona č. 138/2017 Z. z. o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého Správna rada schvaľuje na návrh riaditeľa a na základe stanoviska dozornej komisie výročnú správu fondu a účtovnú závierku fondu overenú audítorm.

Výročná správa a účtovná závierka Fondu overená audítorm bola následne v súlade so zákonom zverejnená na webovom sídle Fondu, v registri účtovných závierok a zaslaná príslušnému výboru Národnej rady Slovenskej republiky, ktorým je Výbor NR SR pre kultúru a médiá.

Podporná činnosť

Výzvy Fondu na podporu kultúry národnostných menšín na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie alebo štipendia na rok 2023:

Fond na podporu kultúry národnostných menšín zverejnil **Harmonogram výziev na rok 2024** v novembri 2023.

následne v súlade s uvedeným harmonogramom zverejnil výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie za účelom zachovania, vyjadrenia, ochrany a rozvoja identity a kultúrnych hodnôt národnostných menšín a výchovy a vzdelávania k právam osôb patriacich k národnostným menšinám v termínoch a pre programy uvedené v tabuľke.

Číslo výzvy	Začiatok predkladania žiadostí	Termín predkladania žiadostí	Národnostná menšina / Program / Podprogram	Forma podpory
1.	21.11.2023	20.12.2023	maďarská - 1.1, 1.3, 1.4, 1.7	Dotácia
			bulharská, česká, chorvátska, moravská, nemecká, poľská, rusínska, ruská, srbská, ukrajinská a židovská - 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.7	Dotácia
			bulharská, česká, chorvátska, maďarská, moravská, nemecká, poľská, rusínska, ruská, srbská, ukrajinská a židovská - 1.5, 1.6	Dotácia/Štipendium
			bulharská, česká, chorvátska, maďarská, moravská, nemecká, poľská, rómska, rusínska, ruská, srbská, ukrajinská a židovská - 2.1.1	Štipendium
			bulharská, česká, chorvátska, maďarská, moravská, nemecká, poľská, rómska, rusínska, ruská, srbská, ukrajinská a židovská - 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2, 2.3, 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4, 2.4.5	Dotácia

			bulharská, česká, chorvátska, moravská, nemecká, poľská, rómska, rusínska, ruská, srbská, ukrajinská a židovská - 3.1.1, 3.2.1, 3.3.1, 3.4.1, 3.5.1	Štipendium/Dotácia
			bulharská, česká, chorvátska, moravská, nemecká, poľská, rusínska, rómska, ruská, srbská, ukrajinská a židovská - 3.1.2, 3.1.3, 3.2.2, 3.2.3, 3.3.2, 3.3.3, 3.4.2, 3.4.3, 3.5.2, 3.5.3	Dotácia
2.	27.11.2023	27.12.2023	rómska - 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.7	Dotácia
			rómska - 1.5, 1.6	Dotácia/Štipendium
			maďarská - 3.1.1, 3.2.1, 3.3.1, 3.4.1, 3.5.1	Štipendium/Dotácia
			maďarská - 3.1.2, 3.1.3, 3.2.2, 3.2.3, 3.3.2, 3.3.3, 3.4.2, 3.4.3, 3.5.2, 3.5.3	Dotácia
			Interkultúrny dialóg a porozumenie - 4.1, 4.4	Dotácia
			Interkultúrny dialóg a porozumenie - 4.2, 4.3	Dotácia/Štipendium
3.	8.12.2023	8.1.2024	maďarská - 1.2	Dotácia

Objem finančných prostriedkov na podpornú činnosť v roku 2024

Objem finančných prostriedkov na podpornú činnosť FPKNM, teda suma na prerozdelenie sa vypočíta tak, že k príspevku zo štátneho rozpočtu na kalendárny rok sa pripočíta suma vrátených a neprerozdelených finančných prostriedkov z predchádzajúceho kalendárneho roka. Táto suma sa rozpočíta podľa zákonom stanoveného percentuálneho pomeru (v tabuľke: Celková suma finančných prostriedkov na rok 2024 v eur). Následne sa odpočíta suma vyplatených finančných prostriedkov za predchádzajúci rok v aktuálnom roku, a to za každú národnostnú menšinu osobitne. Na rok 2024 Ministerstvo kultúry SR určilo príspevok zo štátneho rozpočtu pre FPKNM vo výške 8 800 000 eur, z toho na podpornú činnosť zo zákona pripadá 8 272 000 eur. Objem disponibilných finančných prostriedkov pre jednotlivé národnostné menšiny ukazuje nižšie uvedená tabuľka.

Národnostná menšina	% zo zákona	Suma zo zákona v roku 2024 v eur	Celková suma finančných prostriedkov na rok 2024 v eur	Suma vyplatených zmlúv v roku 2023 za rok 2022 v eur	Suma na prerozdelenie 2024 v eur
bulharská	1	82720,00	91 294,72	0	91 295,00
česká	3,70	306064,00	337 790,46	0	337 790,00
chorvátska	1	82720,00	91 294,72	0	91 295,00
maďarská	53	4384160,00	4 838 620,09	105 000	4 733 620,00
moravská	1,40	115808,00	127 812,61	0	127 813,00
nemecká	1,80	148896,00	164 330,49	0	164 330,00
poľská	1,40	115808,00	127 812,61	0	127 813,00
rómska	22,40	1852928,00	2 045 001,70	15 500	2 029 502,00
rusínska	6,40	529408,00	584 286,20	0	584 286,00
ruská	1,10	90992,00	100 424,19	0	100 424,00
srbská	0,70	57904,00	63 906,30	0	63 906,00
ukrajinská	2	165440,00	182 589,44	0	182 589,00
židovská	1,10	90992,00	100 424,19	0	100 424,00
interk. dialóg a porozumenie	3,00	248160,00	273 884,16	5 500	268 383,00
SUMA	100	8 272 000	9 129 471,87	126 000	9 003 470,00

Na základe rozhodnutí Koordinačnej rady kultúry maďarskej a Koordinačnej rady kultúry rómskej národnostnej menšiny o percentuálnom rozdelení alokovaných finančných prostriedkov medzi prioritné oblasti A, B, C je rozdelenie finančných prostriedkov nasledovné:

Rozdelenie finančných prostriedkov medzi prioritnými oblasťami	v %	v eur
maďarská národnostná menšina		
Prioritná oblasť A	36	1 704 103,20
Prioritná oblasť B	32	1 514 758,40
Prioritná oblasť C	32	1 514 758,40
Spolu	100	4 733 620,00
rómska národnostná menšina		
Prioritná oblasť A	50	1 014 751,00
Prioritná oblasť B	16	324 720,32
Prioritná oblasť C	34	690 030,68
Spolu	100	2 029 502,00

V nadväznosti na termíny výziev a proces prípravy hodnotenia žiadostí bol zostavený harmonogram zasadnutí odborných rád FPKNM na rok 2024 tak, ako to uvádza nižšie uvedená tabuľka.

Harmonogram zasadnutí odborných rád FPKNM na rok 2024			
Národnostná menšina	Výzva č.	Program / pod-program	Termín
bulharská	1	1, 2, 3	26. 3. 2024
česká	1	1, 2, 3	15. 4. 2024
chorvátska	1	1, 2, 3	12. 3. 2024
maďarská	1	1 (okrem 1.2)	13. – 15. 5. 2024
	1	2	9. – 11. 4. 2024
	2	3	21. – 23. 5. 2024
	3	1.2	17. – 20. 6. 2024
moravská	1	1, 2, 3	13. 3. 2024
nemecká	1	1, 2, 3	20. 3. 2024
poľská	1	1, 2, 3	5. 4. 2024
rómska	1	2	22. 3. 2024
	2	1	29. – 31. 5. 2024
	1	3	22. – 24. 4. 2024
rusínska	1	1, 2, 3	6. – 7. 5. 2024
ruská	1	1, 2, 3	13. 3. 2024
srbská	1	1, 2, 3	18. 3. 2024
ukrajinská	1	1, 2, 3	3. 4. 2024
židovská	1	1, 2, 3	19. 3. 2024
interkultúrny dialóg	2	4	27. – 28. 5. 2024

V súlade s harmonogramom Fond plánuje uskutočniť zasadnutia všetkých odborných rád do 20. 6. 2024. Do dnešného dňa sa uskutočnili zasadnutia týchto národnostných menšín: bulharskej, českej, chorvátskej, maďarskej národnostnej menšiny v programe 1 (okrem pod-programu 1.2), 2 a 3, moravskej, nemeckej, poľskej, rómskej v programe 2 a 3, rusínskej, ruskej, srbskej, ukrajinskej a židovskej národnostnej menšiny. Z celkového počtu 19 zasadnutí odborných rád sa v nadchádzajúcom období uskutočnia ešte 3 zasadnutia, a to maďarskej národnostnej menšiny v programe 1.2, rómskej v programe 1, a interkultúrneho dialógu a porozumenia. Celkovo zabrali zasadnutia odborných rád doposiaľ 25 dní a zostávajúce 4 odborné rady sa plánujú uskutočniť v rámci 9 dní.

Ďalšie aktivity a činnosti

Schéma minimálnej pomoci v Slovenskej republike prostredníctvom Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

Keďže je od 1. 1. 2024 platné a účinné nové nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2831 z 13. decembra 2023 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis, bolo potrebné pripraviť novú schému minimálnej pomoci podľa vzoru schémy minimálnej pomoci. Fond sa v tejto súvislosti sústredil na prípravu novej Schémy minimálnej pomoci v

Slovenskej republike prostredníctvom Fondu na podporu kultúry národnostných menšín, ktorého návrh zaslal na Protimonopolný úrad SR.

Národný kontrolný úrad Slovenskej republiky

Národný kontrolný úrad SR 16. 1. 2024 otvoril kontrolu „Systém financovania kultúry, umenia a kreatívneho priemyslu prostredníctvom fondov Ministerstva kultúry Slovenskej republiky“, ktorá vo Fonde od jej otvorenia stále prebieha. Fond v tejto súvislosti poskytuje plnú súčinnosť kontrolnej skupine a poskytuje všetky požadované informácie v požadovanom čase, rozsahu a kvalite.

Novela zákona o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín

Skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Roman MICHELKO, Dušan JARJABEK, Ľubica LAŠŠÁKOVÁ, Milan GARAJ, Roman MALATINEC, Peter KOTLÁR, Dagmar KRAMPLOVÁ, Adam LUČANSKÝ, Karol FARKAŠOVSKÝ a Pavol LUPTÁK predložila návrh na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2017 Z. z. o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Uznesením vlády SR č. 287 zo 7. júna 2023 došlo k uznaniu vietnamskej komunity žijúcej v Slovenskej republike za národnostnú menšinu. Predloženým návrhom zákona sa zohľadňuje táto skutočnosť v zákone o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na základe návrhu zákona sa finančné prostriedky Fondu na podporu kultúry národnostných menšín určené na podpornú činnosť budú prideliť aj odborným radám kultúry vietnamskej národnostnej menšiny. Vzhľadom na túto zmenu sa navrhuje zvýšiť príspevok zo štátneho rozpočtu do fondu, a to na sumu najmenej 8 800 000 eur. Súčasne sa navrhuje zvýšiť percento z určených príjmov fondu, ktoré môže fond použiť na vlastnú prevádzku, zo 6 % na 7 %. Táto úprava súvisí so zvýšením zdravotných odvodov pre zamestnávateľov od 1. januára 2024, ako aj zvýšením iných prevádzkových nákladov fondu. Návrh zákona taktiež upravuje jednu z podmienok poskytnutia finančných prostriedkov žiadateľovi o poskytnutie finančných prostriedkov. Táto úprava je nevyhnutá z dôvodu zosúladenia zákona o fonde s osobitnými predpismi.

- Z dôvodu uznania vietnamskej komunity žijúcej v Slovenskej republike za národnostnú menšinu sa do zákona dopĺňajú odborné rady vietnamskej národnostnej menšiny. Podiel finančných prostriedkov určených pre odborné rady vietnamskej národnostnej menšiny zohľadňuje veľkosť tejto národnostnej menšiny. Súčasne sa zachováva minimálne rovnaký objem finančných prostriedkov pre doterajšie odborné rady národnostných menšín.
- Keďže za koordinačnú radu alebo odbornú radu vietnamskej národnostnej menšiny pribudne v správnej rade fondu jeden člen správnej rady, správna rada by mala párny počet členov. Z tohto dôvodu sa navrhuje, aby ministerka kultúry Slovenskej republiky vymenúvala a odvolávala dvoch členov správnej rady. Správna rada tak bude mať 17 členov.
- Ide o zosúladenie s § 7 ods. 3 písm. n) zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom

zamestnávania a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého inšpektorát práce s účinnosťou od 1. januára 2023 vydáva na požiadanie na účely preukázania splnenia podmienok podľa osobitného predpisu potvrdenie o tom, že ku dňu požiadania nebola fyzickej osobe alebo právnickej osobe právoplatne uložená pokuta za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania.

- Z dôvodu zvýšenia zdravotných odvodov pre zamestnávateľov od 1. januára 2024, ako aj zvýšenia iných prevádzkových nákladov fondu sa navrhuje, aby fond mohol použiť na vlastnú prevádzku najviac 7 % z určených príjmov. Na podpornú činnosť bude fond povinný použiť najmenej 93 % z určených príjmov.
- Vzhľadom na doplnenie odborných rád vietnamskej národnostnej menšiny a zvýšené náklady fondu na prevádzku sa navrhuje zvýšiť príspevok zo štátneho rozpočtu do fondu na najmenej 8 800 000 eur.
- Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia, podľa ktorých minister kultúry Slovenskej republiky vymenuje ďalšieho člena správnej rady (z dvoch) do 30. septembra 2024. Taktiež sa upravuje, že finančné prostriedky fondu určené na podpornú činnosť sa v roku 2024 ešte nebudú rozdeľovať pre odborné rady kultúry vietnamskej národnostnej menšiny. Keďže je potrebné zriadenie odborných rád kultúry vietnamskej národnostnej menšiny, voľba člena správnej rady za túto národnostnú menšinu, vyhlásenie výziev a ďalšie úkony, finančné prostriedky fondu určené na podpornú činnosť sa budú pre odborné rady kultúry vietnamskej národnostnej menšiny rozdeľovať až v roku 2025.
- Dátum nadobudnutia účinnosti návrhu zákona sa navrhuje dňom vyhlásenia, keďže je potrebné okamžite po nadobudnutí účinnosti návrhu zákona začať procesy kreovania odborných rád kultúry vietnamskej národnostnej menšiny tak, aby v roku 2025 mohol fond riadne poskytovať podporu vietnamskej národnostnej menšiny. Taktiež sa navrhuje, aby sa dňom vyhlásenia návrhu zákona zvýšilo percento z určených príjmov fondu, ktoré môže fond použiť na vlastnú prevádzku, a to z dôvodu navýšenia prevádzkových nákladov fondu. Percentuálne rozdelenie finančných prostriedkov na podpornú činnosť fondu, ktoré zahŕňa aj odborné rady kultúry vietnamskej národnostnej menšiny, sa navrhuje s účinnosťou od 1. januára 2025.

Návrh zákona bol prerokovaný v I. čítaní na 12. schôdzi NR SR, uznesenie číslo 225 zo dňa 24. 4. 2024. NR SR uznesením rozhodla o výboroch Výbor NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny, Ústavnoprávny výbor NR SR a Výbor NR SR pre kultúru a médiá s lehotou na prerokovanie 24. 5. 2024. NR SR uznesením rozhodla o gestorskom výbore Výbor NR SR pre kultúru a médiá s lehotou na prerokovanie 26. 5. 2024.

V Bratislave 24. mája 2024